

К священной речи – Вач  
Ригведа X, 125

ऋग्वेदसंहिता। वाक्सूक्तम्

अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चराम्यहमादित्यैरुत विश्वदेवैः ।

अहं मित्रावरुणोभा विभर्म्यहमिन्द्राग्नी अहमश्विनोभा ॥ १ ॥

अहं सोममाहनसं विभर्म्यहं त्वष्टारमुत पूषणं भगम् ।

अहं दधामि द्रविणं हविष्मते सुप्राप्वे यजमानाय सुन्वते ॥ २ ॥

āhanas – обильный, тучный, набухающий, бьющий через край;

dravīpa *n* – движимость, богатство, деньги, собственность, сила;

haviṣmant – жертвующий, жертвенный;

prāvī – внимательный, заботливый;

yajamāna (p.pr.act. Ā. от √yaj) – жертвующий, жертвователь;

अहं राष्ट्री संगमनी वसूनां चिकितुषी प्रथमा यज्ञियानाम् ।

तां मा देवा व्यदधुः पुरुत्रा भूरिस्थात्रां भूर्यवेशयन्तीम् ॥ ३ ॥

rāṣṭrī *f* – госпожа, повелительница;

samgamana – собирающий воедино; *n* объединение,;

cikitvaṁs – знающий, понимающий, сведущий;

yajñiya – достойный жертвоприношения;

vi√dhā III P.– разделять, распределять, расчленять;

purutrā *adv.* - по многим местам, в разные места;

bhūri – многочисленный, большой, богатый;

bhūri-sthātra – всездесущий, имеющий много пристанищ;

ā√viś VI P. – проникать во ч.-л. (здесь p.praes. от caus.) ;

मया सो अन्नमत्ति यो विपश्यति यः प्राणिति य ई शृणोत्युक्तम् ।

अमन्तवो मां त उप क्षियन्ति श्रुघि श्रुतं श्रद्धिवं ते वदामि ॥ ४ ॥

prāṇ (pra√vāṇ) II P. – дышать;

mantu *f* - мысль, понимание;

upa√kṣi II P.– жить, зависеть от (+Acc.);

śraddhiva – достойное веры (от śraddhā - вера);

अहमेव स्वयमिदं वदामि जुष्टं देवेभिरुत मानुषेभिः ।

यं कामये तंतमुग्रं कृणोमि तं ब्रह्माणं तमृषिं तं सुमेधाम् ॥ ५ ॥

juṣṭa – желанный, приятный (р.п. от √juṣ – любить, наслаждаться);  
√kāmaya I Ā. (caus. от √kam) - любить, хотеть, желать;  
ugra – могучий, ужасный;  
sumedhas (Acc.sg. sumedhām) – очень умный, обладающий мудростью;

अहं रुद्राय धनुरा तनोमि ब्रह्मद्विषे शरवे हन्तवा ऊ ।

अहं जनाय समदं कृणोम्यहं द्यावापृथिवी आ विवेश ॥ ६ ॥

brahmadvīṣ – ненавидящий священное знание (brahman);  
śaru f – стрела;  
u, ū – усиливательная частица;  
samad f – спор, борьба, (зд. поэтическое состязание);  
dyāvāpṛthivī – du. небо и земля;

अहं सुवे पितरमस्य मूर्धन्मम योनिरप्स्व न्तः समुद्रे ।

ततो वि तिष्ठे भुवनानु विश्वोतामूं द्यां वर्घ्मणोप स्पृशामि ॥ ७ ॥

√sū II Ā. – производить, рождать, давать урожай;  
mūrdhan m – вершина, голова;  
anuviṣṭhā I P. – распространяться по (+Acc.);  
bhuvana n – бытие, мир, вселенная (здесь Acc.pl);  
varṣman m – вершина, темя;  
upaśparś VI P. – касаться, трогать, доставать до;

अहमेव वात इव प्र वाम्यारभमाणा भुवनानि विश्वा ।

परो दिवा पर एना पृथिव्यैतावती महिना सं बभूव ॥ ८ ॥

vāta m – ветер;  
praśvā I P. – веять, дуть;  
āvṛabh I Ā. – охватывать;  
paras – дальше, вдали;  
enā – f In.sg. от enad;  
etāvant – такой, столь большой, великий;  
mahin m, n – величие, величина.